

Geachte heer Von den Hoff,

Met deze brief adviseert de Klachtencommissie Wet beëdigde tolken en vertalers (hierna: de commissie) u over een klacht die is ingediend tegen mevrouw (-) (hierna: beklaagde), tolk Nederlands <-> (-), vertaler Nederlands -> (-) en (-) -> Nederlands (Wbtv nr. (-)).

Verloop van de procedure

Bij e-mail van 29 maart 2016 heeft de heer mr. (-), advocaat te Amsterdam (hierna: klager), een klacht ingediend bij het Bureau Wet beëdigde tolken en vertalers (hierna: Bureau Wbtv) over gedragingen van beklaagde.

Bij brief van 31 maart 2016 zijn klager en beklaagde door de commissie op de hoogte gesteld van de ontvangst van de klacht. Zij zijn door de commissie uitgenodigd om in het kader van een hoorzitting op 13 mei 2016 een toelichting te geven. Zowel beklaagde klager hebben aangegeven gebruik te willen maken van het recht om te worden gehoord.

Door omstandigheden is het klager echter niet gelukt om bij de hoorzitting aanwezig te zijn. Daarom is in overleg besloten om klager tijdens de hoorzitting telefonisch te benaderen om zijn klacht toe te lichten.

De commissie heeft bij de voorbereiding van de behandeling van de klacht op grond van art. 10 van het Reglement Klachtencommissie Wbtv besloten om het betwiste fragment van de brontekst en de vertaling van beklaagde ambtshalve ter inhoudelijke beoordeling voor te leggen aan een deskundige. Op 10 mei 2016 is aan mw. (-), beëdigd vertaler Nederlands → (-) en v.v. daartoe een opdracht verstrekt. Mw. (-) heeft de teksten bekeken. Zij heeft middels een rapport van 11 mei 2016 aan haar opdracht voldaan. Van haar op schrift gestelde bevindingen zijn aan partijen afschriften toegezonden.

Beklaagde heeft op 28 april 2016 per post een verweerschrift ingediend.

De klacht is op 13 mei 2016 behandeld door een kamer van de commissie, die als volgt is samengesteld:

dhr. mr. P.H. Louwers	voorzitter,
mw. dr. ir. H. Bot	lid,
mw. drs. H. Kulisanova	lid,

De commissie heeft zich bij de behandeling van de klacht doen bijstaan door dhr. J.J.L. Link, secretaris van de commissie, en mw. L. Willems, notulist.

Het verslag van de hoorzitting is als bijlage bij dit advies gevoegd.

De commissie heeft kennisgenomen van de stukken van het klachtdossier en van hetgeen namens klager en door beklaagde tijdens de hoorzitting naar voren is gebracht. De commissie overweegt naar aanleiding daarvan als volgt.

De gronden voor de klacht

De klacht is naar het oordeel van de commissie als volgt samen te vatten:

- a) Het woord 'bildirmek' is door beklaagde vertaald als 'verantwoorden', dat is niet juist. De vertaling moet zijn 'melden'.
- b) Beklaagde heeft de grenzen van haar objectiviteit overschreden door te vertalen voor een vriendin en de gemaakte fout te proberen te verdoezelen.

Toelichting op klacht door klager

Klager diende zich te verantwoorden bij de geschillencommissie advocatuur op een klacht van een (gewezen) cliënte. Een onderdeel van die klacht betrof (impliciet) de nalatigheid van klager inzake het niet geven van verantwoording over de door hem aan de betreffende zaak bestede uren. In dat verband was een e-mail van klager aan een cliënte d.d. 8 juli 2014 relevant, en daarin in het bijzonder de zin:

"Ücretimi devletten aldığım için davanızla alakalı harcadığım saatleri size değil ilgili devlet kurumuna bildirmek durumundayım"

Deze zin is door beklaagde vertaald als volgt:

'Daar ik mijn honorarium van de overheid ontvang moet ik de uren met betrekking tot uw zaak niet aan u maar aan de betreffende overheidsinstantie verantwoorden.'

Volgens klager is het gebruik van het woord 'verantwoorden' hier fout. Het had moeten zijn 'melden'.

Klager heeft bij de zitting van de geschillencommissie advocatuur aan beklaagde gevraagd om uit te leggen wat de term 'bildiri' betekent. Beklaagde heeft op dat moment niet haar vertaalfout toegegeven maar aangegeven dat de term kennisgeving een andere betekenis krijgt als voor dit woord de term voor 'verplichting' staat. Volgens klager is dat niet correct. De juiste vertaling zou in dat geval 'verplichting tot mededeling c.q. kennisgeving' moeten zijn. Beklaagde heeft er voor gekozen om haar fout niet te corrigeren maar te verdoezelen en heeft daarmee het vertrouwen in de beroepsgroep geschaad.

Klager verwijt beklaagde bovendien niet de objectiviteit in acht te hebben genomen die van een beëdigde vertaler verwacht mag worden nu de voormalige cliënte van klager had meegedeeld dat beklaagde een vriendin van haar was, en beklaagde ondanks de kennis die zij heeft van de (-) taal, willens en wetens tegenover de geschillencommissie advocatuur en klager bezijden de waarheid heeft verklaard. Tijdens de hoorzitting licht klager toe dat de gewraakte vertaling negatieve consequenties voor hem had kunnen hebben maar dat heeft het nu niet gehad. Het woord 'moet' komt in de brontekst niet voor en mag dus ook niet zo vertaald worden. Klager geeft aan het onderscheid tussen de woorden 'verantwoorden' en 'melden' zelf niet zo groot te vinden. In de e-mail heeft hij haar duidelijk willen maken dat hij zijn uren moet verantwoorden aan de overheid. Zijn cliënte heeft dat geïnterpreteerd als dat hij zijn verantwoordelijkheden uit de weg zou gaan.

Verweer door beklaagde

Beklaagde geeft aan niet bevriend te zijn met de voormalige cliënte van klager. Dat blijkt ook uit het feit dat zij elkaar niet tutoyeren. Beklaagde heeft wel vaker voor haar getolkt en vertaald en kent haar dus wel al lang. Daarom heeft cliënte haar ook in deze zaak gevraagd om te vertalen maar het is alleen een zakelijke relatie. Zij vervult haar taken als vertaler (en tolk) naar eer en geweten. Daarbij maakt het niet uit of het gaat om vreemden of vrienden.

Beklaagde heeft niet geprobeerd om een fout te verdoezelen.

Er is geen sprake van een fout. Het gaat om één woord 'mededelen'. Maar in de context van de brief hangt er een verplichting aan, daarom heeft ze het vertaald als 'verantwoorden'. Met andere woorden 'plicht om mede te delen/informereren'. Zij heeft dat proberen uit te leggen bij de geschillencommissie maar zij werd daarbij afgekapd omdat het er niet toe deed. Ze heeft achteraf nog andere mensen gevraagd naar de betekenis van het woord. Haar bronnen bevestigen dat er in het woord 'bildirmek' een verplichting zit. De Engelse vertaling is volgens het woordenboek 'I have to/ I need to'. Daar zit ook een verplichting in. Beklaagde is het om diezelfde redenen ook niet volledig eens met de vertaling van de door de commissie geraadpleegde deskundige.

Reactie van de deskundige

De vraagstelling aan de deskundige luidde:

1. Wat is naar uw deskundig oordeel de juiste vertaling van het woord 'bildirmek' in deze context? Wilt u uw oordeel onderbouwen.
2. Indien er sprake is van een onjuiste vertaling, hoe ernstig is deze vertaalfout en kan deze naar uw mening leiden tot een verkeerde interpretatie van de brontekst?

De deskundige heeft deze vragen als volgt beantwoord:

Ad. 1. De taalkundig juiste vertaling van het woord 'bildirmek' is 'mededelen'. Het gebruik van het woord 'melden' zou ik in deze context niet fout rekenen, echter zou dan een correcte vertaling zijn 'mededeling doen aan' ofwel 'melding doen aan'.

Ad. 2 In plaats van '*Daar ik mijn honorarium van de overheid ontvang moet ik de uren met betrekking tot uw zaak niet aan u maar aan de betreffende overheidsinstantie verantwoorden.*' zou deze zin moeten worden vertaald als; '*Daar ik mijn honorarium van de overheid ontvang ~~moet~~ doe ik mededeling aangaande de uren met betrekking tot uw zaak niet aan u maar aan de betreffende overheidsinstantie ~~verantwoorden.~~*'

In de brontekst staat: "Doordat ik mijn honorarium van de overheid ontvang ben ik in de positie dat ik mededeling aangaande ..etc."
Het begrip mededeling doen kan vrij vertaald worden begrepen als 'verantwoording afleggen'; het woord 'moet' komt in de brontekst niet voor.

Beoordeling van de klacht

De commissie beschouwt de klacht als **ongegrond**. Zij concludeert uit de stukken van het klachtdossier en het verhandelde ter hoorzitting – in onderling verband en samenhang beschouwd – het volgende.

Met betrekking tot de klacht aangaande het gebruik van de term 'verantwoorden' in plaats van 'melden' is de commissie – met de door haar geraadpleegde deskundige – van mening dat hier niet van een fout gesproken kan worden. 'Verantwoorden' is in de context ook te verstaan als 'op te geven' of 'te melden', immers als rechtvaardiging voor de te ontvangen vergoeding voor de verleende rechtsbijstand.

In elk geval liggen de twee vertalingen in deze context zo dicht bij elkaar dat dit niet gezien kan worden als een vertaalfout door beklagde. De commissie merkt op dat dit blijkbaar ook zo door klager wordt ervaren. Hij verklaarde immers dat het niet zoveel uitmaakt of er gesproken wordt van melding of van verantwoording, terwijl hij

bovendien zelf in zijn mondelinge toelichting sprak van het 'verantwoorden' van zijn uren.

Dat het woord 'moet' volgens de deskundige niet in de brontekst voorkomt, brengt de commissie niet tot een ander oordeel, mede gelet op de ruimte die ook de deskundige aanwezig acht voor een vertaling in de zin van 'verantwoording afleggen'.

Met betrekking tot de klacht dat beklaagde zou hebben getracht een fout te verdoezelen en een vriendin – de gewezen cliënte van klager – (daarmee) te bevoordelen overweegt de commissie het volgende.

Om te beginnen: nu er naar het oordeel van de commissie geen sprake is van een fout, kan er ook geen sprake zijn van verdoezeling daarvan.

Bovendien heeft de commissie geen enkele aanwijzing dat beklaagde in dit opzicht onjuist zou hebben gehandeld of willen handelen. Zij heeft bij de geschillencommissie advocatuur geprobeerd haar vertaling toe te lichten, aan de hand van dezelfde argumenten als door haar in deze klachtenprocedure naar voren gebracht. Daarin valt niets verkeerd te ontdekken. Beklaagde heeft, voor zover mogelijk, meegewerkt aan het verduidelijken van de precieze inhoud van het brondocument.

De bewering van klager dat beklaagde willens en wetens bezijden de waarheid zou hebben verklaard, wordt door klager niet onderbouwd en vindt ook in hetgeen naar voren is gekomen geen steun.

Het enkele feit dat beklaagde vaker tot tevredenheid als tolk of vertaler is opgetreden voor de gewezen cliënte van klager, behoeft haar er niet van te weerhouden om opnieuw als zodanig op te treden. Haar onafhankelijkheid en onpartijdigheid is daarbij immers niet per definitie in het geding, terwijl evenmin per definitie belangenverstrengeling aan de orde is.

De commissie merkt nog op dat dit soort buitengewoon ernstige aantijgingen die de integriteit van de betrokken tolk of vertaler betreffen, achterwege dienen te blijven als daarvoor geen serieuze onderbouwing voorligt. Dit had bij uitstek door klager, die advocaat is, moeten worden onderkend.

Advies

De commissie adviseert het Bureau Wbtv om de klacht in beide onderdelen **ongegron**d te verklaren. Naar het oordeel van de commissie is niet komen vast te staan dat beklaagde is tekortgeschoten in de wijze waarop zij haar vertaalwerkzaamheden heeft uitgevoerd.

Tot slot

Klager en beklaagde zullen van de commissie een afschrift van dit advies ontvangen.

De commissie stelt het op prijs te zijner tijd te vernemen op welke wijze de klacht door het Bureau Wbtv is, dan wel wordt, afgehandeld.

Wij vertrouwen erop u hiermede voldoende te hebben geïnformeerd. Voor eventuele nadere informatie kunt u contact opnemen met het secretariaat van de commissie, bereikbaar onder bovengenoemd telefoonnummer en e-mailadres.

Hoogachtend,
de Klachtencommissie Wbtv

J.J.L. Link
secretaris

mr. P.H. Louwers
voorzitter

Bijlage bij het advies van de Klachtencommissie Wbtv (klachtnr. 02-2016)

Toepasselijke artikelen uit de Gedragscode voor tolken en vertalers in het kader van de Wbtv (september 2009)

1. Algemene beroepsattitude

1.1. Algemeen

Tolken en vertalers gedragen zich zodanig dat het vertrouwen in de beroepsgroep waartoe zij behoren en in hun eigen beroepsuitoefening niet wordt geschaad, ook wanneer zij niet beroepshalve optreden.

1.2. Kwaliteit

Tolken en vertalers streven ernaar, in het besef van hun verantwoordelijkheid voor de kwaliteit van hun werk, steeds naar vermogen de beste kwaliteit en een optimale dienstverlening te leveren. Zij verrichten nimmer opzettelijk een onjuiste vertolking of vertaling. Zij zijn volledig aanspreekbaar op de kwaliteit van hun werk. Eventuele beperkingen van hun aansprakelijkheid jegens opdrachtgevers voor de gevolgen van geleverde prestaties worden uitsluitend schriftelijk vastgelegd.

1.3. Onpartijdigheid en onafhankelijkheid

Tolken en vertalers zorgen ervoor dat hun vrijheid, onafhankelijkheid en onpartijdigheid bij de uitoefening van hun beroep niet in gevaar kunnen komen. In de uitoefening van hun beroep onthouden zij zich van het tot uitdrukking brengen van een persoonlijke mening. Voor hun diensten ontvangen zij uitsluitend de met hun opdrachtgever overeengekomen beloning.

4. Beroepsuitoefening

4.1. Opdrachtaanvaarding

Het staat tolken en vertalers vrij een opdracht al dan niet te aanvaarden, behoudens wettelijke verplichtingen. Zij weigeren echter altijd een opdracht indien zich zwaarwegende redenen hiertoe voordoen, waaronder in ieder geval begrepen is wanneer er risico bestaat van belangenverstrengeling, indien zij het vermoeden hebben dat hun werk zal worden gebruikt voor onwettige en/of oneerlijke doeleinden of indien zij zich ervan bewust zijn dat zij de opdracht niet naar behoren zullen kunnen verrichten, wegens onvoldoende kennis en/of bekwaamheid, werkomstandigheden en/of bedongen afleveringstermijn, dan wel wegens gewetensbezwaren omtrent het onderwerp van de te vertolken situatie of te vertalen tekst. In geval van weigering van een opdracht stelt de tolk of vertaler de opdrachtgever hiervan onverwijld in kennis.